

VUODEN 2011 THALIA-GAALASSA PALKITUT JA RAADIN PERUSTELUT

1) Vuoden teatteri -palkinto: Espoon Kaupunginteatteri

Espoon kaupunginteatteri täyttää erinomaisesti toimivan ja dynaamisen teatterin kriteerit. Sen näyttämöllä on ollut merkittäviä kotimaisia kantaesityksiä ja korkealaatuisia vierailijaesityksiä. Teatteri toimii omalla konseptillaan ja sen seinien sisään mahtuu sisältöä, liikettä ja energiaa.

2) Vuoden teatteriesitys -palkinto (Thalia-palkinto): Turun kaupunginteatterin näytelmä Anna Karenina

Anna Karenina on rohkea, vuolaan intohimoinen ja pakahduttavan fyysinen klassikkoromaanin tulkinta päivitettyinä 2010-luvun repaleiseen arvomaailmaan. Esityksen maailmaa tukevat tilataideteoksen omainen lavastus ja äänisuunnittelu, joilla on tärkeä osuus kiihkeän esityksen rytmittäjänä.

3) Teatteriohjaaja-/dramaturgipalkinto: Miko Jaakkola

Miko Jaakkola on tehnyt ansiokasta työtä Kajaanin kaupunginteatterin johtajana ja ohjaajana. Jaakkola on puolustanut voimakkaasti johtamansa teatterin olemassaoloa: teatteri on peruspalvelu, jonka tulisi olla jokaisen saatavilla asuinpaikasta riippumatta.

4) Lea-palkinto: Tuomas Timonen näytelmäteoksesta Meganin tarina

Meganin tarina on ajankohtainen mutta ajaton näytelmä. Se on tarina yksilöstä ja perheestä yhteisömme armottomien pelisääntöjen keskellä. Teos herättää surua ja raivoa mutta myös voimaannuttaa: se pakottaa havahtumaan siihen, miten me kohtelemme toisia ihmisiä.

5) Vuoden naisnäyttelijä -palkinto: Tuire Salenius / äiti – Pieni raha

Tuire Saleniuksen näyttelijäntyö on tarkkaa, oivaltavaa ja terävästi läsnä olevaa. Pidempi yhteistyö teoksen ohjaajan kanssa näkyy minimalistisen tyylin herkullisena hallintana.

6) Vuoden miesnäyttelijä -palkinto: Mika Piispa / Tomas Hageborn – Ampiaiskesä

Mika Piispa tekee Tomas Hagebornina täysipainoisen roolityön. Aikuisen miehen tuska ja katkeruus ovat yhtä aikaa läsnä pikkupojan moninaisten tuntojen kanssa.

7) Vuoden nuori näyttelijä – palkinto: Antti Lang / Prior Walter – Angels in America

Antti Langin rooli Prior Walterina on monivivahteista, sisäistettyä sekä henkisesti ja fyysisesti vapaata työtä. Langin roolityö on koskettava, mutta myös teatterin keinoin laajalla skaalalla leikittelevä.

8) Yleisön suosikinäyttelijä –palkinto: Martti Suosalo / Popristsin – Mielipuolen päiväkirja

Huikkea ja riipaiseva monologi. Fyysisen ilmaisun tyyllittely ja taitavuus riemastuttaa. Loppu nousee äärettömän koskettavaksi. Uutta luovaa työtä.

9) Illusion-palkinto: Jude Pirskanen

Jude Pirskanen on idearikas taiteilija, joka on toiminut elokuvan, teatterin, oopperan ja televisiotyön parissa. Pirskasen työ lavastajana on oivaltavaa ja omaperäistä. Hänen visuaalinen ja dramaturginen näkemyksensä on rikastanut suomalaista teatteria.

10) Säde-palkinnot

Valo-Säde -palkinto: Petteri "Pietu" Pietiäinen esityksestä Mr. Vertigo

Pietu Pietiäisen valosuunnittelu on vahvasti läsnä teoksessa luoden näyttämölle vaikuttavia tilallisia illuusioita. Suunnittelu on estetiikaltaan rikasta ja rytmisesti tarkkaa. Pietiäinen käyttää hallitusti erilaisia valaisimia modernista kalustosta konventionaaleihin valaistuslähteisiin, museoheittimiin sekä elävään tuleen.

Ääni-Säde -palkinto: Jone Takamäki esityksestä Woyzek

Jone Takamäen kaksoisrooli Woyzekissa sekä esiintyjänä että suunnittelijana tuo äänen erottamattomaksi osaksi kerrontaa. Musiikki, ääni ja vaikuttavat akustiset tilat syntyvät orgaanisesti lavalla, minkä ansiosta esityksen rytmi ja äänellinen herkkyys on tarkkaa ja koskettavaa.

Kuva-Säde -palkinto: Jukka Horsmanheimo esityksestä Juha

Kuvasuunnittelija Jukka Horsmanheimon taustaprojisointi toimii esityksen kerrontaa tukevana kokonaisvaltaisena lavasteena. Projisoinnit ovat erottamaton osa esitystä ja yksinkertaisuudessaan nerokkaat. Kuvakerronta on esityksen koossapitävä voima rauhallisella määrätietoisuudellaan.

11) Teatterimusiikkiteko -palkinto: Sari Kaasinen

Sari Kaasisen säveltämä musiikki Maiju Lassilan Kilpakosijat-näytelmässä jäseni sen etenemisen rytmiä ja oli elimellinen osa teoksen sisintä. Kaasinen on säveltänyt tarkalla vaistolla juuri sen, mitä näytelmä tarvitsee.

12) Tanssin maineteko -palkinto: Tommi Kitti

Mainetekopalkinto luovutetaan Tommi Kitille kiitoksena ainutlaatuisen puhtaan tanssin tuottamista elämyksistä vuosikymmenten aikana kautta Suomen ja maailman. Suomen tanssimaailma olisi erittäin paljon köyhempi ilman Kitin ainutlaatuisia persoonaa ja liikekieltä.

13) Sirkuksen Lumo -palkinto: Race Horse Company

Race Horse Company palkitaan hurjasta läpimurrostaan kotimaisen ja kansainvälisen yleisön tietoisuuteen. Ryhmän tavoitteista kuultava tekijöiden yltiöpäinen positiivinen hulluus saa raadilta erityismaininnan.

14) Lasten- tai nuortenteatteriteko -palkinto: Hämeenlinnan Kaupunginteatterin näytelmä Ilimari Jauhiaasen teräksinen takavyö

Kun nuortenteatterin aihe pystyy peilaamaan koko tunteiden skaalaa, saa katsoja esityksestä rakennuspuita omaan elämäänsä. Näyttämöllä on mahdollista käsitellä haastavan ikäkauden ongelmia – niitäkin, joista ei kotona ja koulussa osata puhua. Hämeenlinnan Teatterin näytelmä Ilimari Jauhiaasen teräksinen takavyö on onnistunut loistavasti käsittelemään näitä kaikkia.

15) Vuoden harrastajateatteri -palkinto: Ylioppilasteatteri

Ylioppilasteatteri on tuottanut koko maata kohauttaneita esityksiä jo vuodesta 1926. Teatteri on rohkea kokeilija, joka on kyennyt jatkuvasti uudistumaan, eikä ainoastaan kulkemaan tallattuja polkuja tai tavoittelemaan suuria lipputuloloja. Vuonna 2010 valmistuneen Valtuusto-trilogian vuoksi teatteri ansaitsee tulla palkituksi juuri nyt.

16) Silmäkääntäjä-palkinto: Kokkolan kaupunginteatterinjohtajat Jarkko Lahti ja Ari-Pekka Lahti

Ari-Pekka Lahti ja Jarkko Lahti rohkaisevat esimerkillään nuoria teatterintekijöitä tarttumaan suomalaisen teatterin kehittämistyöhön. He ovat uskaltaneet jättää lupaavasti alkaneet näyttelijän- ja näytelmäkirjailijanuransa ja palanneet kotiseudulleen johtamaan Kokkolan kaupunginteatteria. Teatteriverkoston kattavuus on suuri rikkaus, jota Lahdet ratkaisullaan todistavat.

17) TINFO-palkinto: Jussi Lehtonen Kiertuenäyttämöprojektistään, Radio YLE1 (kunniamaininta)

Jussi Lehtosen vetämä Kiertuenäyttämö osana Kansallisteatterin toimintaa on rohkea, kunnianhimoinen ja syvästi inhimillinen projekti, joka osoittaa että laitosteattereidenkin rakenteita voi muuttaa. Monipuolisissa teatteria käsittelevissä ohjelmissaan YLE Radio 1 käyttää journalismin koko kirjoa.

18) Elämäntyöpalkinto: Märta Laurent

Märta Laurent on työskennellyt näyttämöllä jo 70 vuoden ajan. Elämäntyönsä ennen toista maailmansotaa aloittanut taiteilija on tehnyt Svenska Teaternin, Lilla Teaternin ja Wasa Teaterin näyttämöillä, sekä esiintynyt elokuvissa sekä radio- ja tv-teatterissa. Märta Laurent on sekä yleisön että kriitikoiden rakastama hurmaavan rautainen ammattilainen.

19) Vuoden teatteriteko -palkinto: Hannele Martikainen

Hannele Martikaiselle myönnetään palkinto Vanajan vankilan naisvankien parissa tehdystä työstä. Teatterin tekeminen on kehittänyt vankien sosiaalisia taitoja ja parantanut esiintyjien uskoa omiin kykyihinsä. Hannele Martikainen osoittaa toiminnallaan kuinka tärkeää yhteiskunnan eri kerrosten ihmisten välinen yhteistyö on. Paino sanalla ihmisten.